

บทที่ 5

ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนของคณะกรรมการสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล (คปต.) ในจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ของคณะกรรมการสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล (คปต.)
- 2) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ของคณะกรรมการสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล (คปต.)
- 3) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่การศึกษานอกโรงเรียน กับคณะกรรมการสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล (คปต.) เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน

5.2 วิธีการดำเนินการวิจัย

5.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นคณะกรรมการสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล (คปต.) ในจังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวนทั้งสิ้น 912 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างมา 278 คน และเจ้าหน้าที่การศึกษานอกโรงเรียน ในจังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวนทั้งสิ้น 381 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างมา 195 คน

5.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยผ่านความเห็นชอบและตรวจสอบแก้ไข จากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 8 คน ตาม

ขั้นตอนอย่างสมบูรณ์จึงนำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มทดลองที่มีคุณสมบัติเหมือนกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำไปหาค่าความเที่ยง (Reliability) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยงเท่ากับ 0.824

5.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือไปเก็บรวบรวมข้อมูล ตามกลุ่มตัวอย่างตามอำเภอต่าง ๆ ด้วยตนเอง จำนวน 473 ชุด ได้รับคืนจำนวน 443 ชุด คิดเป็นร้อยละ 93.65

5.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้รับมาแจกแจงความถี่ วิเคราะห์ข้อมูลในคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ เพื่อคำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และค่าเปรียบเทียบความแตกต่าง ระหว่างกลุ่มใช้ t (t -test)

5.3 ผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ สรุปผลได้ดังนี้

1) การศึกษาและเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาใน 4 ด้าน พบว่า คณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล (คปต.) มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา นอกโรงเรียน ใน 4 ด้าน ใกล้เคียงกัน อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งโดยภาพรวมและแยกเป็นรายด้าน เมื่อนำแต่ละด้านมาเรียงลำดับกันจากมากไปหาน้อย พบว่า คปต. มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาพื้นฐาน มากกว่าด้านอื่น รองลงไปได้แก่ การให้บริการข่าวสารข้อมูล การจัดการศึกษาต่อเนื่องสายสามัญและการฝึกทักษะและพัฒนาอาชีพ ตามลำดับ ส่วนผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

2) การศึกษาและเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในด้านการจัดการศึกษาพื้นฐาน พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อนำแต่ละเรื่องมาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ ชักชวนประชาชนให้เข้าร่วมโครงการรณรงค์ผู้ไม่รู้หนังสือ มากกว่าด้านอื่น รองลงไปได้แก่ ให้การสนับสนุนร่วมมือกับครูผู้สอนหรือเป็นผู้สอนเองและเป็นผู้ริเริ่มหรือให้ข้อมูลผู้ไม่รู้หนังสือตามลำดับ ส่วนผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

3) การศึกษา และเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในด้านการจัดการศึกษาต่อเนื่องสายสามัญ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อนำแต่ละเรื่องมาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย

3 อันดับ ได้แก่ ประชาสัมพันธ์ในการรับสมัครนักศึกษา ทั้งในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) มีอยู่ในระดับมาก รองลงไป ได้แก่ เสนอแนะการจัดกิจกรรม การพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต เสริมหลักสูตร เช่น ประเพณีสำคัญของหมู่บ้านหรือตำบล การพัฒนาในด้านต่าง ๆ และเป็นผู้ริเริ่มหรือให้ข้อมูลผู้ที่ศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) ส่วนผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4) การศึกษาและเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในด้านการฝึกทักษะ และพัฒนาอาชีพ พบว่ามีส่วนร่วมปานกลาง 3 อันดับ ได้แก่ การสำรวจอาชีพของประชาชนในหมู่บ้านและความต้องการในการฝึกทักษะและพัฒนาอาชีพ รองลงไป ได้แก่ ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง จัดหาผู้ที่มีความรู้ หรือผู้ชำนาญในท้องถิ่นมาเป็นวิทยากรหรือผู้สอน และให้การแนะนำเกี่ยวกับความรู้ในอาชีพต่าง ๆ และการรับจ้างในตลาดแรงงานแก่กลุ่มผู้ฝึกทักษะและพัฒนาอาชีพ ตามลำดับ ส่วนผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5) การศึกษาและเปรียบเทียบ ระดับการมีส่วนร่วมในด้าน การให้บริการข่าวสารข้อมูล พบว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง 3 อันดับแรก ได้แก่ การจัดตั้งที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน หรือการจัดตั้งห้องสมุดประชาชนตำบล รองลงไป ได้แก่ ประชาชนสมัครและเชิญชวนให้ประชาชน มาใช้บริการห้องสมุดประชาชนตำบลและที่อ่านประจำทุกวันและปิดประกาศข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ ทั้งทางราชการให้ประชาชน ได้รับทราบเป็นประจำตามลำดับ ส่วนผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

6) การศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาอุปสรรค เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา นอกโรงเรียนพบว่าส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อนำแต่ละเรื่องมาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ไม่มีค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าตอบแทน ค่าพาหนะและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ในการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียน มากกว่าด้านอื่น รองลงไป ได้แก่ ฐานะทางการเงินของครอบครัวไม่ดี ทำให้ไม่มีเวลามาสนใจในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ คบต. ขาดความรู้ความเข้าใจในงานการศึกษาของโรงเรียนตามลำดับ ส่วนผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

7) การศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการศึกษา

นอกโรงเรียน พบว่า ส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยในระดับมาก เมื่อทำแต่ละเรื่องมาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกได้แก่ เจ้าหน้าที่การศึกษานอกโรงเรียนควรชี้แจงนโยบาย แผนงาน โครงการจัดการศึกษานอกโรงเรียนแก่ คปต. ให้เข้าใจ รองลงไปได้แก่ควรจัดประชุมสัมมนาให้ความรู้เรื่องงานการศึกษานอกโรงเรียนแก่ คปต. และเจ้าหน้าที่การศึกษานอกโรงเรียน ควรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับ คปต. ตามลำดับ ส่วนผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

5.4 ข้อเสนอแนะ

- 1) ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง ให้หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนให้มากและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป
 - (1) หน่วยงานทางการศึกษานอกโรงเรียน ควรจัดประชุมชี้แจงนโยบาย เป้าหมาย จุดเน้น ภารกิจ แผนงาน โครงการจัดการศึกษานอกโรงเรียน แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะเข้ามามีส่วนในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน
 - (2) หน่วยงานทางการศึกษานอกโรงเรียน ควรจัดประชุมสัมมนาให้ความรู้ข้อบ่งชี้ของงานการศึกษานอกโรงเรียนแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน
 - (3) หน่วยงานทางการศึกษานอกโรงเรียน ควรจัดทำค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าตอบแทน และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ในการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ไว้ให้แก่ผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน
 - (4) เจ้าหน้าที่การศึกษานอกโรงเรียน ควรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานอกโรงเรียน
 - (5) เจ้าหน้าที่การศึกษานอกโรงเรียน ควรมีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนอยู่เป็นประจำ อย่างสม่ำเสมอ
 - (6) ควรให้การยกย่องชมเชยให้ขวัญและกำลังใจแก่บุคคล หรือหน่วยงานที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน เช่น ให้อุปการะ เกียรติบัตร มอบเหรียญรางวัล เป็นต้น
- 2) ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปวิจัยครั้งต่อไป
 - (1) ควรศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ของคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล(คปต.) ในระดับอื่น เช่น ระดับภาค ระดับประเทศ

(2) ควรศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาออกโรงเรียน ของหน่วยงาน
อื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น คณะกรรมการสภาตำบล (กสต.) คณะกรรมการหมู่บ้านอาสาและพัฒนา
ป้องกันตนเอง (อพป.)